

■ 70 je pro někoho jen číslo	str. 3
■ Školení NeRV OSŽ	str. 4
■ Sociální bydlení	str. 5
■ Nové logo OSŽ.	
Bude schváleno?	str. 5
■ Bude dost řemesníků?	str. 5
■ Nástup robotů	str. 6
■ Vedení NeRV informuje	str. 7
■ O výchově a vzdělávání	str. 8
■ O zdraví...	str. 9
■ Sport – Turnaje v pétanque	str. 10
■ Blahopřejeme	str. 12

Dvacet let funkcionářských aktivit si žádá opravdu vysoké vypětí, a s tím v ruku v ruce i pevné nervy, neskonalé odhodlání, bojovnost, sílu vyrovnat se se zklamáním a mnoho dalších vlastností, které z běžného člověka dělají osobnost

MÍSTOPŘEDSEDA ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ A PŘEDSEDA NERV OSŽ MIROSLAV NOVOTNÝ
DOSÁHL V ODBOROVÉ ČINNOSTI VÝZNAMNÉ METY

20 LET FUNKCIONÁŘEM ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ

PODĚKOVÁNÍ ZA STEJNĚ DLOUHOU DOBU AKTIVNÍ ODBOROVÉ PRÁCE PATŘÍ I ČLENU REVIZNÍ
KOMISE OSŽ JOSEFU ŠLACHTOVÍ

Když na 19. řádném jednání Nedrážního republikového výboru Odborového sdružení železničářů, které se konalo 12. září v Praze jako poslední před VII. sjezdem OSŽ, děkovala tajemnice NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková místopředsedovi OSŽ a současně předsedovi NeRV OSŽ Miroslavu Novotnému za úspěšnou dvacetiletou činnost v odborových funkcích především v oblasti nedrážních organizací, bylo vidět pohnutí nejen v jeho tváři, ale také ve tvářích všech přítomných. Odborářská akti-

vita Miroslava Novotného byla v té chvíli odměněna dlouhotrvajícím potleskem.

Stejných ovací se mu dostalo o měsíc později, kdy se před nadcházejícím jednáním sjezdu, po kterém už vrcholné odborové funkce nebude vykonávat, loučil se svými dlouholetými přáteli, spolupracovníky, kolegyněmi a kolegy odboráři.

Při své dlouholeté činnosti v Odborovém sdružení absolvoval řadu kulturních a především sportovních podniků, mnohdy ve funk-

ci nejen účastníka, ale rovněž vedoucího činovníka a při kolektivním vyjednávání také nespočet slovních bitev s vedeními firem, které v současnosti spadají pod NeRV OSŽ. A je možno konstatovat, že až na výjimky byly jeho intervence ve skrze úspěšné. Plně se zde projevila jeho neústupnost a bojovnost získaná na sportovním poli, kterou si ze svého mládí přinesl především co by lídr fotbalového týmu.

Pokračování na str. 2

MÍSTOPŘEDSEDA ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ A PŘEDSEDA NERV OSŽ MIROSLAV NOVOTNÝ DOSÁHL V ODBOROVÉ ČINNOSTI VÝZNAMNÉ METY

20 LET FUNKCIONÁŘEM ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ

PODĚKOVÁNÍ ZA STEJNĚ DLOUHOU DOBU AKTIVNÍ ODBOROVÉ PRÁCE PATŘÍ I ČLENU REVIZNÍ KOMISE OSŽ JOSEFU ŠLACHTOVI

Dokončení ze str. 1

Ve spolupráci s ním se vystřídal mnoho funkcionářů, mnohé z nich pro vedení odborů na různých stupních vychoval. K nim patří i Bc. Renata Dousková, která ho v roli místopředsedy OSŽ a předsedy NeRV OSŽ nahradí.

Společně s ním se funkcionářské aktivity pro vážnou nemoc vzdává člen revizní komise Josef Šlachta. Gró své činnosti měl dlouhá léta v Železničním stavitelství Brno, později přejmenované na OHL ŽS Brno. Zde působil jako předseda základní organizace sdružující pracoviště v Ostravě a Olomouci.

Ve svazových aktivitách se rovněž projevil co by vynikající kuchař, a to především na výjezdních zasedáních, na kterých si jeho kulinářské výtvary vychutnávali a pochvalovali všichni zúčastnění.

Bohužel vážná nemoc nedovolila Josefu Šlachovi zúčastnit se rozlučkového večírku, na kterém se spolu s Miroslavem Novotným podílel.

Bouřlivý děkovný aplaus přítomných se snad donesl k jeho sluchu až na nemocniční lůžko. A pokud ne, určitě mu ho tlumočil jeho syn, který jde v odborové aktivitě v jeho slépějích.

M. S.

Foto archiv a Jan Buchta

70 JE PRO NĚKOHO POUZE ČÍSLO

Ani se tomu nechce věřit, že ten statný mladík, co rozdává informace, bojuje za výhody členů základních organizací OSŽ se koncem října dožívá sedmdesátky.

Je pravda, že už mu vlasy hodně prořídly a sluníčko nu na temeni vykresluje prazvláštní obrazce, je pravda, že měsíc mu tam vytváří různé odlesky, ale co to všechno je proti jeho vitalitě.

Lékař by možná krotil naše nadšení, ale ani on nad ním ještě nemá šanci udělat kříž.

Vždyť nejde pouze o vitalitu duševní, ale také fyzickou... bowling, pétangue a bůh ví, jakým všem sportům stále ještě holduje - tedy ve volném čase, má-li jaký. Miroslav Novotný

je totiž odborový činovník. A to je setsakra zavazující a časově náročná funkce.

Vždyť přece nejde pouze o odpovědnost, jde o důvěru ostatních, kteří si ho vybrali, kteří si ho zvolili.

Tak mu popřejme neutuchající elán, nekončící vitalitu, úsměv na tváři, spokojenost ve společnosti své rodiny a přátel... a hodně krásně prožitých let. A především dostatek odpočinku. Proč odpočinek? Aby vůbec věděl, co to slovo znamená... a mohl tak třeba i část svých nově nabytých čerstvých sil věnovat i nadále svým přátelům, kolegům odborářům!

M. S.

BEZPEČNOST PŘI PRÁCI, HOSPODAŘENÍ, DOKUMENTY ZO OSŽ A KOLEKTIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ

Nedrážní republikový výbor Odborového sdružení železničářů uspořádal ve dnech 4. až 7. října v rekreačním zařízení OHL ŽS v Ostružné školení funkcionářů ZO OSŽ.

Školení bylo zaměřeno na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, na hospodaření základních organizací OSŽ, na kolektivní vyjednávání a na základní dokumenty základních organizací OSŽ. Lektory byli Miroslav Feber, Zdeněk Görner a Miroslav Novotný. O důležitosti školení hovořila hojná účast zástup-

ců nedrážních funkcionářů, které neodradilo ani nepříjemné podzimní počasí. Jejich zájem potvrdila rovněž nebývalá diskuze a mnohdy se zapomínalo i na pravidelné odpočinkové přestávky.

Téma, které provází zaměstnance téměř v každodenní praxi, bylo probíráno podrobně, a tak všichni přítomní přednášky sledovali s mimořádným zájmem. Takovéto hodnocení bývá mnohdy pouze klišé, ale v tomto případě je na místě. **M. S.**

*Když se přednáší se zaujetím... aneb... v akci
Miroslav Feber*

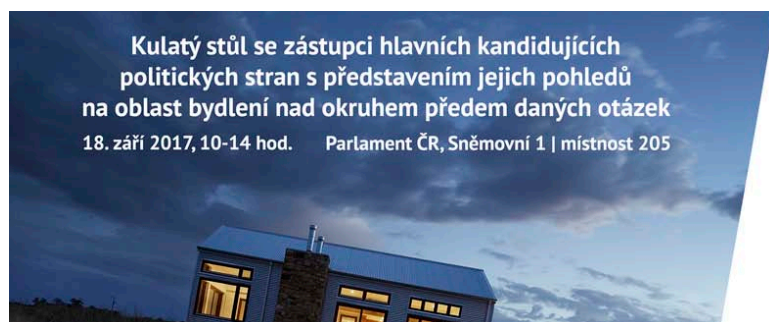
PRO NOVOU **SOCIÁLNÍ** BYTOVOU POLITIKU

Sdružení nájemníků ČR ve spolupráci s Českou společností pro rozvoj bydlení /ČSRB/ a Sdružením bytových družstev a vlastníků jednotek ČR /SMBD/ uspořádalo poprvé v historii „**Kulatý stůl se zástupci hlavních politických stran o jejich představách a pohledech na oblast bydlení**“. Akce se konala v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR pod záštitou předsedy PSP ČR pana Jana Hamáčka a zúčastnilo se jí více než 120 zástupců veřejného sektoru, bytových družstev, správců bytového fondu, Svazu podnikatelů ve stavebnictví, odborových svazů a též 37 zástupců organizací Rady seniorů ČR.

Hnutí ANO nominovalo náměstkyni ministryně pro místní rozvoj Kláru Dostálovou, ČSSD ministra Lubomíra Zaorálka, KSČM předsedkyni výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj Miladu Halíkovou, KDU-ČSL místopředsedu PSP ČR Jana Bartoška, ODS poslance Marka Bendu, TOP 09 poslankyni Markétu Pekarovou Adamovou a Zelení Matěje Stropnického, předsedu strany. Bohužel chyběla pozvaná a avizovaná zástupkyně za STAN Michaela Matoušková. Akci moderovali předseda ČSRB Martin Kroh a předseda SON ČR Milan Taraba.

Zúčastnění se shodli, že je třeba urychleně připravit zákon o sociálním bydlení, rehabilitovat dostupné nájemní a družstevní bydlení ve městech, podpořit výstavbu nájemních bytů veřejným sektorem a přijmout koncepci bytové politiky státu na období delší než jedno volební období. Zástupci veřejnosti kritizovali především nepřijetí zákona o sociálním bydlení, nedostatky v legislativě především v některých ustanoveních obč. zákoníku a zákona o obchodních korporacích a též nedostatek investičních prostředků na řešení bytové politiky státu. V závěru předseda Sdružení nájemníků ČR Milan Taraba oznámil konání podobných akcí ve „Dnech pro bydlení“ každé 2 roky a střídavě ve všech krajích městech ČR.

K. Pačesová

Okruhy témat:

- **Koncepce bytové politiky**
- **Legislativa v oblasti bydlení**
- **Bytová výstavba**
- **Dostupnost bydlení**
- **Dotační programy v oblasti bydlení**
- **Osvěta v oblasti bydlení**

STÁLE NENÍ ROZHODNUTO

– JAK BUDE VYPADAT NOVÉ LOGO OSŽ?

V Česku ubývá kvalitních řemeslníků. Problémy řeší především odborná učiliště, která meziročně registrují čím dál méně přihlášek. Výrazně klesá také počet řemeslných živností. Přitom právě po těch, kteří řemeslo opravdu umí, je poptávka. Šikovní řemeslníci mají zakázky nasmlouvané na hodně měsíců dopředu.

Počet žáků, které by učňovské obory skutečně zajímaly, ale i přesto rapidně klesá. Průzkum ukázal, že některá učiliště zaznamenala

údajů společnosti chystá až 64 procent dotázaných žáků devátých tříd.

Také statistiky Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR nedostatek řemeslníků potvrzují. Zatímco za posledních 15 let se ročně registrovalo přes 24 tisíc nových řemeslných živností, v roce 2014 to bylo pouze necelých deset tisíc.

VŠICHNI CHTĚJÍ STUDOVAT

ve srovnání s loňským rokem až o 60 procent méně přihlášek. Důvodem je zejména větší dostupnost maturitních oborů, na ty se podle

ROBOTI MÍŘÍ DO TOVÁREN

PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE? ANO – CHYSTÁ SE INTENZIVNÍ NÁSTUP ROBOTŮ

V minulém vydání internetového magazínu Nedrážní Obzor jsme v rozhovoru s místopředsedou Odborového sdružení železničářů a předsedou NeRV OSŽ Miroslavem Novotným a posléze v jeho samostatném článku nazvaném Průmysl 4,0 uveřejnili mimo jiné informace o nastupující éře robotizace. A Mezinárodní strojírenský veletrh, který se konal začátkem října v Brně, to beze zbytku potvrdil.

V naší republice se prodává více průmyslových robotů než ve Velké Británii a bude jich rychle přibývat. Nabídka Mezinárodního strojírenského veletrhu ukázala trendy průmyslové robotiky, konkrétní aplikace i unikáty, jako je třeba nejsilnější robot světa.

Česká republika patří podle statistik Mezinárodní federace pro robotiku k evropským lídrům v zavádění průmyslových robotů. V roce 2015 se u nás používalo o 40 procent více robotů než o pět let dříve a prodalo se více robotů, jak už jsme uvedli, než ve Velké Británii. Letos v září byl při ČVUT v Praze otevřen první Testbed, který slouží mj. k podpoře malých a středních podniků při zavádění robotiky. O řešení využívající roboty roste ve firmách zájem také v souvislosti s nedostatkem pracovních sil a v nabídce letošního MSV byly všechny tyto trendy znát.

Jako lídr robotiky a průmyslové automatizace se prezentovala společnost ABB. Doba digitalizace mění požadavky firem, globální konkurence vyžaduje efektivitu a rychlost. Pohybujeme se směrem od masové výroby k masové customizaci – přizpůsobení se zákazníkům, kteří žádají produkty na míru. Proto třeba experti společnosti ABB v expozici vytvořené speciálně pro Mezinárodní strojírenský veletrh prezentovali pionýrská průmyslově automatická řešení prostřednictvím reálných i simulovaných příkladů.

K takovýmto řešením patřil i kooperativní robot YuMi, který na stánku ABB skládal propisky. Roboti, kteří mají v budoucnu zastávat práci lidí v továrnách, se nebudou vizuálně příliš lišit od dnešních robotů. Většina podstatných změn se v poslední době odehrává na poli softwaru a aplikací, tedy ne na poli tradičního hardwaru, jako jsou mechanické součásti robotů, ale spíš v tom, co je dělá mnohem inteligentnějšími, kolaborativnějšími a lépe připravenými pro dnešní éru digitalizace. Roboti se už teď umí na základě dat získaných z okolí samostatně rozhodovat a tento trend se podle něj v budoucnu dále prohloubí.

České firmy také stále častěji využívají virtuální realitu, například si namodelují výrobní linku a její jednotlivé součásti včetně robotů

ještě před samotnou fyzickou instalací. Virtuální a rozšířená realita je už integrální součástí současných robotických projektů.

Ani další firmy nezůstaly za ABB pozadu a třeba společnost FANUC prezentovala nejsilnější robot na světě, který uzvedne až 2,3 tuny. Schopnosti robotů byly dokumentovány také atraktivními aplikacemi, které měly

u návštěvníků velký úspěch. Na stánku firmy DEL robot ve funkci číšníka podával vybraný nápoj, u společnosti KUKA robot vařil kávu, u Siemensu míchal drinky a v expozici společnosti Nexnet si zájemci mohli s robotem zahrát stolní fotbal.

Foto Jan Buchta

Doplatky na léky dětem a seniorům se sníží

Děti a důchodci nad 65 let věku budou mít nižší doplatky za léky. Snížení limitu v srpnu schválili senátoři.

Roční limit se pro děti do 18 let a seniory nad 65 let sníží z 2500 na 1000 korun. Penzisté nad 70 let budou mít limit 500 korun ročně.

V případě překročení limitu budou pojišťovny peníze vracet. Ministerstvo zdravotnictví odhaduje náklady na 440 milionů korun.

Senát souhlasil rovněž s novelou zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, která počítá s navýšením plateb za státní pojištěnce v letech 2019 a 2020. Stát by měl roční platby navýšit zhruba o 3,5 miliardy.

Dostáváte zásilky ze zahraničí?

Částka, od které se musí zásilky proclívat, se liší podle toho, jestli jde o dárek, nebo obchodní balík. Dárek musí posílat fyzická osoba fyzické osobě a clo se neplatí do částky 45 eur.

Limity u obchodních balíků jsou složitější. Od cla a daně z přidané hodnoty je osvobozené zboží do částky 25 eur. Do 150 eur je zásilka osvobozena od cla, musí se ale zaplatit DPH.

Nad limit této ceny zboží zaplatí lidé jak clo, tak DPH. A nesmí zapomenout, že k ceně DPH se připočítávají veškeré provozní náklady spojené se zásilkou. To znamená poštovné a skladné a apod.

Je však také mít na paměti, že se zabýváte zboží, které si lidé nesmí nechat posílat ze země mimo Evropskou unii. Jde například o léky, drogy a anabolika. Stejně tak zbraně a střelivo. Neprojde ani zboží z masného a mléčného průmyslu. V neposlední řadě se to týká rovněž padělků.

Zavedení speciální licence pro prodej tabáku

Vládní Akční plán pro oblast boje s tabákem pracuje s možností dalších zákazů a regulací.

Existuje varianta, že cigarety si v budoucnu nebude možno koupit na každém rohu. Vládní Akční plán pro oblast boje s tabákem totiž připouští možnost zavedení speciálních licencí pro prodejce tabáku.

Protikurácký zákon v současném znění určuje, že cigarety bude zakázáno prodávat ve školách a zdravotnických zařízeních. Stejně tak na akcích, které jsou určeny převážně pro mladistvé. Omezení se týká také prodejných automatů, ke kterým mohou mít mladší lidé 18 let přístup.

V červnu příštího roku by se měla vláda rozhodnout, zda podpoří nápad zavést speciální licence pro prodejce tabáku.

Možné zavedení licencí nevylučuje ani Ministerstvo zdravotnictví.

Pád při teambuildingu může být pracovním úrazem:

Pokud zaměstnanec utrpí úraz při stále populárnějším teambuildingu, čili stmelování kolektivu, ať již zaměstnanců nebo obchodních partnerů, je možné na takovou událost hledět jako na pracovní úraz. Rozhodl o tom Nejvyšší soud, když vyhověl dovolání muže, který při akci s firemními partnery upadl na sjezdovce a vážně si poranil koleno, přičemž zdravotní následky si stále nese.

Soudy i firma odmítaly přiznat, že pád při lyžování na sjezdovce s obchodními partnery lze označit za pracov-

ní úraz. Cílem cesty bylo utužovat a zkvalitňovat obchodní, technickou a společenskou spolupráci. Veškeré náklady hradil zaměstnavatel.

Muž se zranil ve chvíli, kdy se vyhýbal jinému lyžaři. Tři měsíce byl v pracovní neschopnosti a od té doby nemůže chodit více jak jeden kilometr bez francouzské hole či ortézy, takže se nemůže věnovat sportům, jež dříve provozoval, jako lyžování, hokej, fotbal či tenis. Obvodní i městský soud jeho nárok na odškodné z pracovního úrazu odmítly s tím, že se nepodařilo prokázat, že by mu lyžování firma uložila povinně.

Není dost dobře možné si představit, že klient bude celý den sedět na hotelu, ostatní budou celý den lyžovat a pak se večer potkají, bez společných zážitků a budou své vztahy upevňovat. Stejně jako všichni ostatní zaměstnanci firmy tedy lyžoval, protože plnil dobro pro zákazníky, napsal advokát zraněného muže.

Senát Nejvyššího soudu dal nakonec muži za pravdu s tím, že na lyžování při takové akci se nelze dívat jako na volnočasovou aktivitu či věc osobní záliby.

Okolnost, že muž neměl povinnost lyžovat a že sankce za odmítnutí lyžování mu nehrozila, přitom není podstatná. Rozhodující je, že s ohledem na uvedené okolnosti a za uvedených podmínek muž, který se věnoval zákazníkům i na sjezdovce, konal z objektivního hlediska činnost ve prospěch firmy, a tedy se jednalo o plnění pracovních úkolů, rozhodli soudci.

Počítá se práce na částečný úvazek do důchodu?

Stále více lidí vyhledává možnost práce na zkrácený úvazek. Alternativu ke standardní pracovní době oceňují především studenti, kteří potřebují vhodně skloubit své studijní povinnosti s možností výdělků, či rodiče, kteří chtějí více času na péči o rodinu.

Tuto potřebu vnímají i mnohé společnosti, a tak se i u nás objevuje stále více zaměstnavatelů, kteří tuto možnost nabízejí. Zaměstnání na částečný úvazek nepřináší výhody jen zaměstnancům, ale také zaměstnavatelům, například v podobě dřívějšího návratu pracovníků z rodičovské dovolené. Navíc zaměstnavatelům taková forma nepřináší žádné ekonomické náklady navíc. Práce na zkrácený úvazek může mít i některé méně pozitivní aspekty, kterých si nemusí být zaměstnanci vědomi. Příkladem může být nastavení práce přesčas či třeba ovlivnění výše důchodu.

Práce na částečný úvazek i její rozsah obvykle záleží na dohodě mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Existuje však i skupina osob, které mají nárok na zkrácenou pracovní dobu či její úpravu ze zákona. Do této skupiny spadají například těhotné ženy nebo osoby pečující o dítě mladší 15 let. V případě, že tyto zaměstnanci podají zaměstnavateli žádost o práci na zkrácený úvazek, má zaměstnavatel podle zákona povinnost jim vyhovět, pokud mu v tom nebrání vážné provozní důvody. Zákon tyto důvody přesněji nespecifikuje, nicméně zaměstnavatelé je musí vždy prokázat.

Za práci přesčas lze označit jen takovou práci, kterou zaměstnanec vykonává nad rámec stanovené týdenní doby, mimo rozvrh směn. Zároveň musí být vždy nařízena ze strany zaměstnavatele, nebo o ní musí vědět a odsouhlasit ji. Za každý přesčas pak zaměstnancům náleží příplatek ke mzdě, nebo je možné se dohodnout se zaměstnavatelem na poskytnutí náhradního volna namísto příplatku za práci přesčas. Ti, kteří mají kratší úvazek, ale nemohou za přesčas považovat práci nad rámec jejich sjednané pracovní doby. Jedná se o poměrně častou mylnou domněnku zaměstnanců. Jako přesčas u zkrácených úvazků je vnímána až ta práce, která přesahuje stanovenou týdenní dobu, která obvykle činí 40 hodin. Teprve teh-

Bc. Renata Dousková,
tajemnice NeRV OSŽ

Miroslav Novotný,
místopředseda OSŽ,
předseda NeRV OSŽ

dy mají nárok na příplatek ke mzdě. Za čas strávený prací nad rámec jejich pracovní doby jim náleží pouze mzda. Zároveň je třeba dodat, že zaměstnancům s částečným úvazkem taková práce nikdy nemůže být nařízena.

Stejně jako v případě plného úvazku, náleží i zaměstnancům pracujícím ve mzdové sféře na zkrácený úvazek alespoň čtyři týdny dovolené. V závislosti na délce jejich pracovního týdne se však může lišit počet dní dovolené, které mají k dispozici. Pokud pracují v rámci pětidenního pracovního týdne každý den, mají nárok na 20 dní volna. Nicméně pokud pracují jen několik dní v týdnu, musí počítat s tím, že úměrně tomu bude nižší počet dnů dovolené v rámci nároku na čtyři týdny, vzhledem k tomu, že i jejich pracovní týden je kratší.

Zdravotní pojištění za zaměstnance odvádí vždy zaměstnavatel, a to i v případě zaměstnanců pracujících na zkrácený úvazek. Výše odvodů činí 13,5 % z hrubé mzdy a podílí se na nich jak zaměstnavatel (9 %), tak i zaměstnanec (4,5 %). Pro odvod pojistného u zkrácených úvazků pak není rozhodující pracovní doba zaměstnance, ale výše jeho mzdy. Zdravotní pojištění totiž musí být téměř vždy odvedeno alespoň z minimálního vyměřovacího základu, který odpovídá výši minimální mzdy. Pokud příjem zaměstnance dosahuje alespoň částky 11 000 korun, tedy výše minimální mzdy pro rok 2017, je pojištění odvedeno podle zákona. Jiná situace však nastává, pokud je mzda zaměstnance nižší. V takových případech pak musí dojít k dopočtu do minima, který vždy probíhá na straně zaměstnance. Ti tak musí počítat s vyššími odvody. Pokud má zaměstnanec více příjmů, je povinen v takové situaci doplatit pojištění prostřednictvím zaměstnavatele, kterého si sám určí.

Výjimkou jsou ti zaměstnanci, za které hradí zdravotní pojištění stát. U těchto zaměstnanců nemusí být pojištění odvedeno z minimálního vyměřovacího základu a je vypočítáváno pouze ze skutečné hrubé mzdy. Do této skupiny patří studenti, osoby na rodičovské dovolené či penzisti.

V případě sociálního pojištění je situace podstatně jednodušší. Zálohy jsou vždy odváděny ze skutečné mzdy. Stejně jako zdravotní pojištění i sociální pojištění odvádí za zaměstnance zaměstnavatel. Výše odvodů činí 31,5 % z hrubé mzdy, přičemž 6,5 % hradí zaměstnanci a zbývajících 25 % zaměstnavatelé.

Pro výpočet starobního důchodu je rozhodující, zda za poplatníka v daném období bylo odváděno sociální pojištění a také výše jeho mzdy. Částečný úvazek tak může ovlivnit výši důchodu. Vzhledem k tomu, že lidé se zkrácenými úvazky obvykle dosahují nižších příjmů, musí počítat s tím, že i jejich důchod bude nižší.

Zákaz prodeje alkoholu

Půl roku schválený protikurácký zákon podnikatelům a jejich personálu zakazuje prodávat alkohol lidem, u nichž se dá předpokládat, že hned po jeho vypití půjdou dělat něco, přičemž by mohli někomu ublížit nebo něco zničit.

Podle Asociace hotelů a restaurací to je ale nesmysl. Nelze podle nich zjišťovat, co zákazník bude po konzumaci alkoholu dělat. Podle asociace je absurdní, aby autoři zákona přenášeli na podnikatele povinnosti náležející úřadům.

ALTERNATIVNÍ A REFORMNÍ ŠKOLSTVÍ

2. ČÁST

Vážení čtenáři,

v předchozím příspěvku jsem se pokusil vysvětlit Vám důvody vzniku a rozvoje alternativního školství. Nyní bych se rád věnoval již konkrétním myšlenkám a směrům, které ve 20. století působily (nebo působí) a představují základní myšlenky reformního hnutí. Tato problematika je bohužel velice rozsáhlá, a proto se zaměřím na projekty, které můžete znát z místního prostředí.

V současné době ve světě existuje mnoho typů alternativních škol. Odborníci se shodují na rozlišení dvou základních skupin těchto škol – nestátní (klasické reformní – waldorfské, montessoriovské, freinetovské, jenské, daltonské) a církevní školy. Druhou skupinu tvoří státní nebo soukromé moderní alternativní školy (například školy s otevřeným vyučováním, tzv. Zdravé školy, školy s angažovaným učením, integrované a mnohé jiné). Mimo alternativní školy v pravém slova smyslu pak existují ještě i standardní školy, v nichž jsou uplatňovány určité alternativní programy (např. jen v jedné třídě). Dnes se budu věnovat „klasické reformní škole“.

Waldorfská škola

První Waldorfská škola byla založena roku 1919 R. Steinerem v obci Waldorf u Stuttgartu. V současné době se považuje za nejrozšířenější typ alternativní školy. V různých zemích existuje asi 870 svobodných škol waldorfského typu, které se mnohdy nazývají podle zakladatele waldorfské pedagogiky. Četné zastoupení mají v Evropě v Německu, Rakousku, Nizozemsku a poměrně dobře zastoupený je tento typ školy i v České republice.

Princip waldorfské pedagogiky je postaven na myšlenkách antroposofické filozofie, která na člověka nahlíží jako na vrstevci se subjekt, který je postaven z těla, duše a ducha. Antroposofie má v člověku probouzet a rozvinout hlubší schopnosti proniknout do podstaty světa.

Waldorfské školy jsou organizovány jako svobodné. Mají podporovat individuální nadání a tvořivý duchovní život. Plně organizovaná škola je dvanáctiletá, integrovaná a má sloužit pro obě pohlaví. Je k ní obvykle připojena i mateřská škola a následně 13. ročník pro přípravu na maturitní zkoušku (absolvování tohoto ročníku opravňuje k přijetí i na státní vysoké školy). Tato škola je řízena netradičně učitelskou samosprávou ve spolupráci se sdružením rodičů, učitelů a přátel waldorfského hnutí v daném místě.

Hlavním cílem waldorfské školy je výchova ke svobodě, ve které je plně respektováno pojetí vývojových fází jedince. V tomto ohledu se jedná nejen o rozvoj samostatného myšlení, ale i rozvoj tělesné motoriky, řeči, pohybového umění (eurytmie), uměleckých vloh žáka, jeho uměleckého vidění světa. Podle autora waldorfské pedagogiky má být svět vnímán v jeho komplexitě, nikoli v roztržitosti dané pohledem moderních exaktních věd.

Školní rok je ve waldorfské škole organizován do epoch, které spočívají v 3 – 4 týdny trvajícím období, během něhož se vyučuje nepřetržitě jeden z předmětů. Vyučovací oblasti zhruba odpovídají tradiční škole. Typické však pro tento typ škol jsou měsíční slavnosti, svátky, třídní hry, představení, exkurze a výlety. Využívá se rozmanitých vyučovacích metod, které se často střídají. Vyučování má většinou ráz společné práce, děti jsou vedeny ke spolupráci a sociálnímu partnerství. Učebnice se nepoužívají, žáci si vedou sešity, kde si zaznamenávají všechny nové poznatky a i své osobní postřehy.

V České republice vznikají waldorfské školy po roce 1990 a v současné době jsou zastoupeny v téměř všech krajských městech.

Montessori pedagogika

Tento velmi významný alternativní systém vypracovala italská pedagožka, lékařka a nositelka Nobelovy ceny míru z roku 1950 Marie Montessori. Život a dílo této pozoruhodné ženy koresponduje nejen s významnými mezníky 20. století, ale také s výjimečnou osobností této ženy, která ve své pedagogické práci vychází z myšlenky svobodného rozvoje dítěte. Bohužel za svého života s nástupem nacismu zavírání a dokonce i boření svých škol. Sama před nacismem utíká do Indie. Ve své práci Marie Montessori přichází s nádhernou myšlenkou, na které staví svůj systém: „Pomoz mi, abych to udělal sám...“.

Autorka ve své koncepci zdůrazňuje zejména výchovu smyslu a rozvíjení pohybu. Tuto koncepci Marie Montessori původně vytvořila pro děti, se kterými pracovala v rámci své psychiatrické praxe. Dále ji rozpracovala a začala používat i v tradičním prostředí nehandicapovaných dětí. Pro rozvoj vnitřní potřeby dítěte učít se, je nutný dostatek podnětů ve vhodně připraveném prostředí. Důležitou roli zde hraje učební materiál, se kterým děti pracují individuálně nebo ve skupinách. Každé dítě si svobodně volí, s čím bude pracovat. Vyučování probíhá ve věkově smíšených skupinách, do školy jsou běžně integrovány i handicapované děti. Důležitou vyučovací formou je svobodná pracovní fáze, kdy děti pracují samostatně na zvolených úkolech z různých oblastí. Děti nejsou hodnoceny známkami, individuální pokroky jsou zapisovány do speciální osobní knihy, místo vysvědčení děti dostávají dopis s osobním hodnocením.

I Montessori škola je v České republice poměrně dobře zastoupená a to nejen v základním školství, ale i v podobě mateřské nebo speciální školy. První školy tohoto typu se v ČR objevují rovněž po roce 1990.

Freinetovské školy

Myšlenku a princip tohoto druhu škol formuloval a v praxi realizoval francouzský pedagog Célestin Freinet, který se proslavil využitím školní tiskárny ve vyuce. Od roku 1923 rozvíjel mezi učiteli všech druhů škol hnutí tzv. moderní školy. Dodnes je toto hnutí aktu-

ální, i když existuje poměrně málo úplně freinetovských škol (většinou jen ve Francii, Holandsku a Belgii). Přesto se velké množství učitelů hlásí k freinetovské myšlence.

Tento typ školy má zejména pracovní charakter. Práce (fyzická i duševní) je nejdůležitějším principem a je chápána jako činnost, která je nepostradatelná pro plné rozvinutí vlastního „JÁ“. Prostředkem spojení fyzické a duševní práce je pracovní činnost, při níž se děti věnují pozorování, pokusům, technickým pracím, umělecké tvorbě, jazykové komunikaci a dalším činnostem. Práce ve freinetovské škole má často i individuální charakter. K tomuto účelu je každoročně připravována celá řada pracovních materiálů, které slouží žákům ke kontrole výsledků vlastního učení.

Tento typ není zastoupen v České republice, přesto však je využíván v řadě inovativních výchovných systémů, o kterých bude řeč dále.

Jenská škola

Myšlenka Jenské školy vychází z původního projektu německého evangelického pastora a pedagoga P. Petersena, který vznikl v meziválečném Německu. Za podotknutí stojí, že Petersen tento systém vytvořil s využitím myšlenek skautingu. Za tento postoj byl nacisty postihován, že je málo nacistický. Po druhé světové válce, kdy se mohl bez obav ke své práci vrátit, byl poválečnou společností odsuzován, že za války působil pronacisticky. A pak si vyberte....

Ačkoli dnešní Jenské školy využívají i myšlenek jiných reformních směrů, jako základ zůstává původní Petersenova snaha nasycit vyučovací proces emocionálním nábojem, vytvořit tzv. pedagogickou atmosféru, kterou se rozumí přirozené a přiměřené vztahy spolupráce, spolužití mezi žáky a učitelem s posílením aktivity a samostatnosti žáka.

Podle Petersena má škola připravit mládež na samostatný praktický život. Veškerých cílů výchovy má být dosaženo na základě vzájemné pospolitosti. Se zřetelem k tomu autor zrušil strukturu klasických tříd podle ročníků a vznikla tak skupina založená na dobrovolném se skupení podle společných cílů a společné práce. Škola je přeměněna na školní obec, která je velmi těsně spojená s místem působnosti. Skupina pak vychází z modelu rodinné výchovy, přičemž úlohu rodičů zde nahrazuje školní obec. Práce ve skupinách se řídí týdenním plánem, který je sestaven z logicky uspořádaných sledů, jež odpovídají věku dítěte a jeho rytmu. Týdenní plán se vytváří podle momentální situace v dané škole a odráží denní a týdenní rytmus školního života. Typickou je u jenské školy slavnost jako u waldorfské školy. Jenská škola však hojně využívá i rozhovor, kterým začíná školní den, a kterým školní den i končí.

Jenská škola v současné době v České republice zastoupena není. V devadesátých letech se sdružení rodičů pokoušelo jenskou školu v ČR založit. Z důvodu nepochopení státních orgánů však sdružení po pěti letech činnost školy ukončilo.

V tomto okamžiku jsem Vám popsal alespoň základní typy klasických reformních škol. V příštím příspěvku se budu věnovat moderním alternativním školám

Použitá literatura: Tomáš a Dana Kasperovi – Dějiny pedagogiky, Jan Průcha a kolektiv – Pedagogická encyklopedie, Jana Kantorová – Obecná pedagogika.

Vážení příznivci rubriky věnované zdraví, přiblížíme si velmi složitou skupinu onemocnění **ledvinového tělíska – glomerulu**.

Základní filtrační jednotkou ledviny je glomerulus, je to tenká vinutá tepénka (arteriola), kterou protéká krev. Stěna glomerulů je relativně tenká a pod tlakem se přes ni filtruje voda a v ní rozpuštěné látky. **Správná funkce glomerulu je nezbytná pro očišťovací funkci ledvin.**

Nemoci glomerulů (glomerulopatie) jsou velmi heterogenní (různorodou) skupinou nemocí, kterou dělíme na základě histologického nálezu, časového průběhu, příznaků. Prohlubující se informace o příčině glomerulopatií umožňují při klasifikaci zohledňovat hledisko vzniku.

Dělení nemocí glomerulů:

Glomerulonefritidy – zánětlivý charakter onemocnění (infiltrace glomerulů neutrofily či makrofágy, růst mesangiálních buněk), který je charakteristický pouze pro některá z těchto onemocnění, tzv. proliferativní glomerulonefritidy.

Klinické dělení – rozdělujeme nemoci glomerulů na **primární glomerulopatie** (s izolovaným poškozením ledvin) a **glomerulopatie sekundární**, kde je poškození ledvin jen jedním z projevů systémového (imunologicky podmíněného), cévního, metabolického, genetického onemocnění postihujícího i jiné orgány.

Dělení dle časového vývoje. **Akutní glomerulonefritidy** se během několika dnů vyvíjí v renální nedostatečnost (insuficienci) až selhání ledvin. Rychle postupující (progredující) onemocnění je charakterizováno (pokud není léčeno) rychlou ztrátou funkce ledvin a vývojem chronického selhání ledvin během několika týdnů (až měsíců). Včasnou léčbou lze dosáhnout zlepšení renální funkce nebo její stabilizace. **Chronické glomerulonefritidy** ohrožují nemocné pomalou (léta i desetiletí trvající) a terapeuticky obtížně ovlivnitelnou progresí chronické renální insuficience (ledvinové nedostatečnosti) do chronického selhání ledvin vyžadujícího léčbu náhradou funkce ledvin.

Dělení dle močového nálezu. **Izolovaná selektivní proteinurie** je velmi typická pro nefrotický syndrom s *minimálními změnami glomerulů, mikroskopická hematurie s malou proteinurií* je obvyklým nálezem u IgA nefropatie. **Nefrotický syndrom s neselektivní proteinurií** se vyskytuje u různých nemocí glomerulů a rozlišení podle intenzity mikroskopické hematurie je velmi nespolehlivé.

Dělení dle histologického nálezu. Histologické vyšetření z biopsie ledvin umožňuje stanovit diagnózu glomerulárního onemocnění, a odhadnout (např. dle přítomnosti aktivních zánětlivých

změn) odpověď na imunosupresivní léčbu a předpovědět (dle zastoupení sklerotických glomerulů a fibrózy renálního intersticia) riziko vývoje chronické renální insuficience.

Klasifikace dle lokalizace. Skleróza (jizvení glomerulu) i proliferativní změny mohou postihovat jen některé glomeruly (*fokální změny*), jen některé kapilární kličky (*segmentální změny*), mohou být postiženy všechny glomeruly (*difúzní změny*) a všechny kapilární kličky v glomerulu (*globální změny*).

Většina dosavadních klasifikací rozlišuje glomerulopatie na proliferativní a neproliferativní.

Proliferace – bujení, novotvoření, růst. Podstatou je zvyšování počtu buněk dělením.

Proliferativní glomerulopatie je typicky **přítomno zmnožení buněk uvnitř kapilárního trsu**, event. infiltrace glomerulů zánětlivými buňkami (neutrofily nebo monocyty). **Extrakapilární proliferace** – zmnožení parietálních epitelů s infiltrací monocytů/makrofágů se vznikem tzv. *srpků* mezi Bowmanovým pouzdrem a glomerulárním kapilárním trsem, je typická pro rychle progredující glomerulonefritidy a je vždy známkou závažného poškození glomerulární kapilární stěny.

Neproliferativní glomerulopatie není buňkostí glomerulů zvýšena, zvýšená propustnost glomerulární kapilární stěny (projevující se nefrotickým syndromem) je způsobena funkčním nebo morfologickým poškozením viscerálních epitelových buněk (podocyty).

Nověji je trend k rozdělování glomerulopatií **podle typu primárně poškozených glomerulárních buněk** na mesangiopatie (IgA nefropatie), podocytopatie (neproliferativní glomerulonefritidy) či nemoci postihující primárně endotelové buňky (např. preeklampsie nebo hemolytickouremitický syndrom). Kromě aktivních změn je důležité při histologickém vyšetření popsat i změny chronické (sklerózu glomerulů a fibrózu intersticia).

Glomerulonefritidy jsou onemocnění **podmiňovaná abnormálními imunitními reakcemi**. Ve většině případů se při imunitních reakcích začínou vytvářet v krvi tzv. **imunokomplexy** – jsou to protilátky navázané na cílovou molekulu. Imunokomplexy se ukládají v různých částech glomerulu a narušují jeho funkci. Glomeruly mohou být poškozovány imunitními buňkami při probíhající zánětlivé reakci. Vzácnější jsou případy, kdy se v těle objeví protilátky zaměřené přímo proti částem glomerulů – jedná se o klasická **autoimunitní onemocnění**, které vedou k přímému poškození glomerulů našimi vlastními protilátkami.

Dělení glomerulonefritid do skupin podle více aspektů, nejpochopitelnější je dělení dle rychlosti a trvání klinických projevů.

Akutní glomerulonefritida – vzniká poměrně rychle a může dojít k akutnímu selhání ledvin během několika dnů od začátku choroby. Patří sem akutní poststreptokoková glomerulonefritida a tzv. Goodpastureův syndrom.

Subakutní glomerulonefritida – může dojít k relativně rychlému selhání ledvin za několik měsíců.

Chronická glomerulonefritida

– postupuje poměrně nenápadně a může být nalezena jako náhodně zjištěné zhoršování funkce ledvin. Může se projevit až v relativně pozdních fázích jako příznaky chronického selhání ledvin, které může přijít až za mnoho let trvání choroby. Příkladem takto probíhající glomerulonefritidy je například IgA nefropatie.

Klinické projevy: Základními projevy je **nefritický syndrom** a **nefrotický syndrom**. Jejich projevy mohou být přítomné současně, většinou převažují příznaky jednoho z nich. S trochou nepřesnosti lze říci, že akutní glomerulonefritidy mají častěji vyjádřeny příznaky nefritického syndromu a chronické glomerulonefritidy spíše projevy nefrotického syndromu.

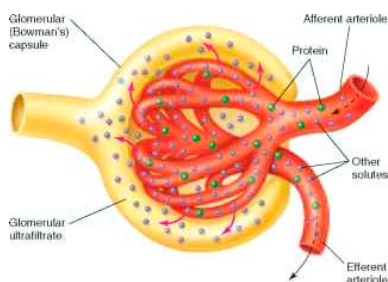
Nefritický syndrom. **Narušení filtračních schopností ledvin** vede k vyššímu propuštění červených krvinek poškozenými glomeruly (*erytrocyturie*), nález krve v moči (*hematurie*) viditelné pouhým okem nebo laboratorně zjištěné. **Narušení regulační funkce ledvin** je spojeno se **zvýšením krevního tlaku**. V moči se může najít i vyšší množství bílkoviny (*proteinurie*).

Nefrotický syndrom. Dominují **ztráty bílkovin do moči skrze poškozené membrány glomerulů**. Zvýšené množství bílkoviny v moči přesahuje 3 gramy denně. To je velké množství, které následně způsobí nedostatek bílkovin v organismu. Dalšími příznaky jsou *otoky, vysoký cholesterol* a vyšší riziko *vzniku krevních sraženin*.

Glomerulonefritidy mohou přejít v akutní či chronické selhání ledvin.

Diagnostika. Je nutné **komplexně vyšetřit ledviny**. Důležité je **vyšetření moči**, v níž hledáme přítomnost a množství červených krvinek a zvýšené množství bílkoviny. Při podezření na některou z glomerulonefritid lze provést i speciální odběry na některé složky imunitního systému. Nejpreciznější vyšetřovací metodou je **biopsie ledviny pod sonografickou kontrolou**. Toto invazivní vyšetření se provádí jen na vyšších nefrologických pracovištích. Vzorek se **histologicky vyšetřuje**, pomocí určitých metod se mohou zjistit depozita zmíněných imunokomplexů. Jejich typ a místo ukládání vede k diagnóze konkrétní glomerulonefritidy.

Léčba se liší podle konkrétních glomerulonefritid. Některé formy glomerulopatií můžeme léčbou zpomalit, ale **zjizvené glomeruly již nelze obnovit**. Léčba časných stádií poškození ledvin závisí na nemoci, která poškození způsobuje. Proces je buď sledován s pravidelnými kontrolami pacienta, nebo léčen pomocí léků. Vzhledem k tomu, že glomerulonefritidy jsou důsledkem imunitních poruch, podávají se různé **léky tlumící imunitu** (např. **kortikoidy**). Vzhledem k četným nežádoucím účinkům těchto léků je nutné je správně indikovat a správně dávkovat. Přejde-li glomerulonefritida do stádia akutního či chronického selhání ledvin spojeného se ztrátou ledvinových funkcí, je nutné zahájit **dialýzu**. V případě nelepšícího se stavu se může dialýza stát dočasným řešením do **transplantace ledvin**, nebo trvalým řešením.

Olomoucký turnaj v pétanque

Za nepříznivého počasí proběhl 20. září 2017 v Olomouci turnaj v pétanque, pořádaný RSK Olomouc. Za velmi dobré účasti a kvalitních výkonů za které, by se nemuseli stydět ani profesionální hráči, absolvovali soutěžící turnaj ve skupinách a následně o konečné pořadí. Vítěze a hrací podmínky vidíte na přiložených snímcích Jaroslava Bělky

Republikový turnaj nedrážníků v pétanque

Odborové sdružení železničářů uspořádalo **Republikový turnaj nedrážníků v pétanque 2017**, který organizačně zajišťoval NeRV OSŽ.

Turnaj se konal 7. října v Ostružné v areálu rekreačního střediska OSŽ AŽD Praha.

Pořadí

1. Alena Šimková, Jaroslav Buroň
2. Jana Mücková, František Záděra
3. Marie Zahradníčková, Stanislav Hošta

Češi opouštějí elitu

Naši tenisté v nizozemském Haagu nestačili na domácí výběr a prohráli 2:3. V příštím roce tak budou Češi nastupovat v evropsko-africké zóně!!!

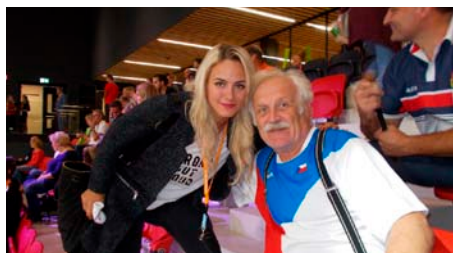
Proč chyběl Berdych a Štěpánek? Tomáš Berdych se z baráže kapitánovi omluvil, jelikož se chce soustředit na individuální výsledky a zkusit se kvalifikovat na Turnaj mistrů. Radek Štěpánek letos předčasně ukončil sezonu kvůli problémům se zády.

A tak nám nepomohly ani naše hlasivky, bubny a trumpety...

Foto:

Oldřich Lošťák a přítelkyně Lukáše Rosola Petra Kubinová

Společná fotka s Lukášem Rosolem Česká „grupa“ před arénou v Haagu

Toulky – Žirovnice a Počátky

Na Vysočině jsou i méně známá místa, která stojí za návštěvu. Obě města, která jsou kousek od sebe na okrese Pelhřimov, mají bohatou historickou minulost, která sahá až do 13. století. **Žirovnice** je známá výrobou perleťových knoflíků. Toto řemeslo bylo do tradičně tkalcovského města uvedeno v roce 1863; v roce 1910 již v obci pracovalo více než 600 perleťářů. Místní zámek je dnes opraven, každoročně je tady k vidění i výstava mečků a jirinek. V prostorách zámku jsou zachovány krásně malované místnosti včetně kaple z konce 15. století. Ta byla obohacena o restaurovanou sochu Zvěstování Panny Marie. V dalších, nově zařízených komnatách, se s květinami setkáváme na ložním prádle, na potahových látkách, záclonách, na skle, porcelánu, na obrazech. Vedle zámku je ve starém špýcharu expozice venkova, která rovněž stojí za návštěvu. **Žirovnický špýchar** nechal vystavět František Leopold z rodu Šternberků, který sídlil v zámku Žirovnice až do roku 1830. Expozice byla vybudována v roce 2007 za podpory fondů Evropské unie a rozpočtu města. Součástí expozice je Betlém, rozdělený do čtyř ročních období a obsahuje více než 700 postavíček. Můžete také navštívit expozici knoflíkářství a historických šicích strojů v objektu bý-

valého pivovaru. Žirovnice je rodným městem herečky Ivy Janžurové. Nedaleké město **Počátky** je známé divákům z televizního seriálu Návštěvníci, z pamětihodností je možné vidět rodný dům básníka Otokara Březiny, sloup se sochou Panny Marie na Mariánském náměstí, kašnu na Palackého náměstí se sousoším sv. Jana Nepomuckého a dva místní kostely – Božího těla a svaté Kateřiny.

Miroslav Gloss

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Miroslav Novotný – místopředseda OSŽ

Oldřich Lošťák – SŠ Olomouc

Michael Mareš – vedoucí redaktor OBZORu

Miroslava Šváblová – VUŽ Praha

Zdeňka Nocarová – DZ Praha

Marie Šebíková – AŽD VZ Praha